

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 10. lokakuuta 2022
(OR. en)

12828/22

LIMITE

AG 114
PE 104
INST 333
FREMP 186

Toimielinten välinen asia:
2022/0902(APP)

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	9333/22
Asia:	18. lokakuuta 2022 kokoontuvan yleisten asioiden neuvoston valmistelu Ehdotus NEUVOSTON ASETUKSEKSI Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä, välittömillä vaaleilla sekä neuvoston päätöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom ja kyseisen päätöksen liitteenä olevan, Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla annetun säädöksen kumoamisesta – Periaatekeskustelu

1. Euroopan parlamentti hyväksyi 3. toukokuuta lainsäädäntöehdotuksen uudeksi vaalilainsäädännöksi¹, joka perustuu SEUT-sopimuksen 223 artiklaan, sekä päätöslauselman, jossa esitetään perustelut. Alkuperäinen säädös² on peräisin vuodelta 1976 (muutettu vuosina 2002 ja 2018, mutta viimeisin tarkistus ei ole vielä voimassa, koska joitain ratifiointeja ei ole tehty). Vuoden 1976 säädös sisältää yhteiset periaatteet, joita jäsenvaltioiden on noudatettava, määrittelemättä kuitenkaan yhdenmukaista vaalijärjestelmää koko EU:ssa.

¹ Asiakirja 9333/22.

² Konsolidoitu toisinto: EYVL L 283, 21.10.2002, s.1.

2. SEUT-sopimuksen 223 artiklan mukaan Euroopan parlamentti laatii esityksen yhdenmukaista menettelyä noudattaen kaikissa jäsenvaltioissa tai kaikille jäsenvaltioille yhteisten periaatteiden mukaisesti. Neuvosto vahvistaa tarvittavat säännökset yksimielisesti erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja saatuaan Euroopan parlamentin jäsentensä enemmistöllä antaman hyväksynnän. Nämä säännökset tulevat voimaan, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet ne valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti. Se tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona neuvoston pääsihteeristö on vastaanottanut viimeisen ilmoituksen.
3. Euroopan parlamentin nykyisen ehdotuksen pääpiirteet ovat seuraavat:
- Päätöksen korvaaminen asetuksella;
 - Yhteiseurooppalaiset listat EU:n laajuisesta vaalipiiristä: kullakin äänestäjällä olisi kaksi ääntä, joista toisella valittaisiin Euroopan parlamentin jäsenet kansallisista vaalipiireistä ja toisella EU:n laajuisesta vaalipiiristä, josta saadaan 28 lisäpaikkaa;
 - Listat, joissa sukupuolten edustajat vuorottelevat, sukupuolten epätasa-arvon torjumiseksi;
 - Kärkiehdokasjärjestelmä (*Spitzenkandidaten*); kansalaiset voisivat äänestää komission puheenjohtajaa kärkiehdokkaana EU:n laajuisilta listoilta;
 - Yhdenmukaistamistoimenpiteet: nimetään 9. toukokuuta yhteiseksi EU-vaalien vaalipäiväksi; kampanjoiden ja listojen ehdottamisen ajoitus; postiäänestys, äänestysikä, vaalikelpoisuusikä;
 - Vähintään 3,5 prosentin äänikynnys kansallisissa vaalipiireissä, joissa on yli 60 paikkaa; sekä
 - Uuden Euroopan vaaliviranomaisen perustaminen valvomaan prosessia ja varmistamaan uusien sääntöjen noudattaminen. Sen täsmällisen tehtävän ja soveltamisalan lisäksi tämä herättäisi todennäköisesti kysymyksiä sen hallinnoinnista, rahoituksesta ja henkilöstöstä.

4. Keskustelut yleisten asioiden työryhmässä alkoivat Ranskan puheenjohtajakaudella ja jatkuivat Tšekin puheenjohtajakaudella. Näissä alustavissa teknisissä keskusteluissa tuotiin esiin erityisiä haasteita, jotka liittyvät yhteiseurooppalaisiin listoihin, toimenpiteisiin prosessien yhdenmukaistamiseksi koko EU:ssa (esim. postiäänestys, äänestysikä, yhteinen vaalipäivä) ja uuden vaaliviranomaisen perustamiseen. Useimmat valtuuskunnat pyysivät neuvoston oikeudelliselta yksiköltä neuvoa, jotta saataisiin tietoa uutta vaalilainsäädäntöä koskevan ehdotuksen perustana olevan säädöksen luonteesta, sen yhdenmukaisuudesta toissijaisuusperiaatteen kanssa ja joidenkin ehdotuksessa esitettyjen uusien seikkojen yhteensopivuudesta perussopimusten kanssa. Valtuuskuntien kirjalliset kannanotot on koottu asiakirjaan 11768/1/22 REV 1.
5. Tätä taustaa vasten puheenjohtajavaltio katsoo, että jatkotyöskentelyssä voitaisiin hyötyä poliittisesta ohjauksesta, ja on siksi suunnitellut periaatekeskustelua 18. lokakuuta pidettävässä neuvoston istunnossa (yleiset asiat). Puheenjohtajavaltio on laatinut ministerien keskustelun ohjaamiseksi kysymyksiä, jotka ovat tämän ilmoituksen liitteessä.
-

PUHEENJOHTAJAVALTION KYSYMYKSET PERIAATEKESKUSTELUA VARTEN

1. Koska asia on monimutkainen, sen hyväksymisprosessi on raskas ja Euroopan parlamentilla on vahva halu ottaa muutokset käyttöön hyvissä ajoin ennen toukokuussa 2024 pidettäviä Euroopan parlamentin vaaleja, puheenjohtajavaltio katsoo, että tässä vaiheessa on asianmukaista käydä poliittista keskustelua joistakin ehdotuksen keskeisistä piirteistä.
2. Ministereitä pyydetään yleisten asioiden neuvostossa 18. lokakuuta keskittymään seuraaviin kysymyksiin:
 - a) Mitkä ehdotetuista muutoksista jäsenvaltiot haluavat otetuiksi huomioon tulevia Euroopan parlamentin vaaleja koskevassa vaalilainsäädännössä nykyiseen lainsäädäntökehykseen verrattuna?
 - b) Mitä ehdotuksen osia jäsenvaltiot pitävät haastavimpina, kun otetaan huomioon niiden omat kansalliset kehykset sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet?
 - c) Euroopan parlamentin ehdotuksen keskeinen piirre on sen varmistaminen, että toukokuussa 2024 pidettäviä seuraavia Euroopan parlamentin vaaleja varten laaditaan yhteiseurooppalaisia ehdokaslistoja. Mitä mieltä olette yhteiseurooppalaisten ehdokaslistojen laatimisen yleisestä käsitteestä, kärkiehdokkaiden (Spitzenkandidaten) järjestelmästä ja sen varmistamisesta, että jäsenvaltioiden edustus paikkajaossa on tasapainossa?